

מחקר מעקב אחר הקמת מרכזי "ריאן" לקידום תעסוקה בחברה הבדואית

בנגב

מסמך מתודולוגיה

מטרות המחקר

לקראת סיום שנת ההקמה והתרחבות תכנית "ריאן" לכלל היישובים ולכלל האוכלוסייה הבדואית בנגב, הוחלט על ביצוע מחקר הערכה. מטרת מחקר ההערכה הינן ללמוד על אופן יישום המודל של מרכזי "ריאן" לקידום תעסוקת הבדואים בנגב ועל אפקטיביות המודל.

המחקר כולל הערכת 4 תחומים:

1. ניתוח הרכיבים המבניים של המרכז האזורי והמרכזים היישוביים בחורה ובשגב שלום (תפקידים, חלוקת עבודה, נהלי עבודה) ובחינת תהליך הקמת המרכז האזורי.
2. בחינת התמורות והתרומות שהתרחשו בעקבות הקמת המרכז האזורי:
  - א. בחינת קשרי הגומלין הפנימיים בין מרכזי התעסוקה השונים.
  - ב. בחינת קשרי הגומלין של מרכזי התעסוקה עם הגופים החיצוניים המלווים והשותפים לתהליך, כגון: משרדים ממשלתיים, החברה למתנ"סים, ראשי מועצות, שרות התעסוקה ועמותות.
3. הערכת תוצאות עדכניות של מרכזי התעסוקה: הערכת מאפיינים שונים בקרב המשתתפים במרכזי התעסוקה בשתי נקודות זמן.
4. בחינת פרופיל המעסיקים הפעילים בתוכנית.

מטרת מחקר עתידית:

מחקר זה הינו מחקר מלווה להקמת ששת מרכזי התעסוקה היישוביים החדשים. מועד תחילת המחקר תלוי בתאריך הקמת המרכזים החדשים.

הערכה זו תתבצע בהתאם לשלבי הקמת המרכזים היישוביים ותלווה את הקמתם לכשיקומו. שאלות ההערכה שיבחנו בשלב ההערכה זה הן: אופן קביעת סדר הכניסה ליישובים, תהליך הקמת המרכז היישובי החדש, קשרי הגומלין בין צוות המרכז החדש לצוות המרכז האזורי, קשרי גומלין של המרכז החדש עם ראשי המועצה ועם המנהיגות המקומית ביישוב, קשרי גומלין של המרכז החדש עם הגורמים המשותפים והמלווים, עמידה בלוחות זמנים וביעדים אשר יוצבו לכל

מרכז, האם תהליך ההקמה כולל ליווי או התייעצות עם מרכז יישובי ותיק וקשרי הגומלין עם מרכזים אלו.

מערך המחקר

שלב ההערכה הראשון יסקור את פעילות מרכזי התעסוקה הקיימים כיום (אזורי ושני יישוביים), את קשרי הגומלין הפנימיים (בין המרכזים השונים) ואת קשרי הגומלין החיצוניים (מול הגופים השותפים והמשלימים).

שלב ההערכה השני יבחן את נקודת המבט של המעסיקים ואת תוצאות הפעילות של המרכזים משני היבטים: הראשון יבחן שינויים בתוצאות על פני שתי נקודות זמן והשני יבחן את השפעת מרכזי התעסוקה בהשוואה לקבוצה אשר לא חלה בה תכנית התערבות תעסוקתית. שלב ההערכה השלישי ילווה את הקמת ששת מרכזי התעסוקה היישוביים הנוספים.

אוכלוסיית המחקר

המחקר מורכב ממספר אוכלוסיות המשתתפות בתוכנית, כאשר כל אוכלוסייה תיבחן במחקר נפרד:

א. בעלי תפקידים ממגוון הגופים הקשורים למרכזי "ריאן" בנגב:

- 1) בעלי תפקידים במרכז האזורי בבאר שבע
- 2) בעלי תפקידים משני המרכזים היישוביים
- 3) החברה למתנ"סים, מנהלת "מעברים" ארצית
- 4) בעלי תפקידים בתבת
- 5) ראשי רשויות מקומיות חורה ושגב שלום
- 6) משרד התעשייה והמסחר, אגף הכשרה
- 7) משרד התעשייה והמסחר, אגף מעונות יום
- 8) משרד התעשייה והמסחר, המטה לפיתוח הנגב והגליל
- 9) המשרד לפיתוח הנגב והגליל
- 10) משרד הרווחה
- 11) משרד הפנים, מפע"ם דרום
- 12) משרד התחבורה
- 13) התאחדות התעשיינים
- 14) שרות התעסוקה
- 15) מנהלי המתנ"סים

- 16) מט"י באר שבע
- 17) הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המיעוטים
- 18) נציגי עמותות
- 19) יוצרת תכנית הפעולה של "מעברים בנגב"

- ב. משתתפים הרשומים במאגר המידע של תבת - יילקח מדגם מהמשתתפים שנרשמו למרכזי התעסוקה. יינתן ייצוג לכאלה שהושמו בעבודה ולמובטלים. מספר המשתתפים שהיו רשומים בדצמבר 2010 במאגר המידע של מרכזי התעסוקה הינו 1,062 בגילאי 18-66, מהם: 491 גברים ו-571 נשים.
- ג. מדגם של מעסיקים ממגוון ענפי תעסוקה - המדגם יכול בעלי עסקים אשר מעסיקים משתתפים בתכנית, מעסיקים שהעסיקו משתתפים בעבר וכאלה שלא העסיקו משתתפים אולם נמצאים בקשר עם מרכזי "ריאן".
- ד. קבוצת השוואה - תבחר מתוך האוכלוסייה הבדואית המתגוררת באחד היישובים הדומים או מאותו ישוב ולא חלה אצלה תכנית התערבות של מרכזי התעסוקה "ריאן". המדגם ייבחר לפי רובדי גיל ומגדר דומים לקבוצת המשתתפים שבתכנית.

המדגם

- מכיוון שהמחקר מורכב ממספר אוכלוסיות המשתתפות בתוכנית וכל אוכלוסייה נבחנת במחקר נפרד, המדגם ישתנה בין אוכלוסייה לאוכלוסייה:
- א. בעלי תפקידים ממגוון הגופים הקשורים למרכזי "ריאן" – המדגם כלל את כל בעלי התפקידים במרכז "ריאן" (16 עובדים), נציגים מכל גוף מממן, נציגים מהגוף המפעיל ומדגם של בעלי תפקידים ממגוון גופים הקשורים לפעילות מרכזי "ריאן".
  - ב. משתתפים הרשומים במאגר המידע של תבת - יילקח מדגם של 500 מהמשתתפים (מתוך 1062) שנרשמו למרכזי התעסוקה. יינתן ייצוג לנשים ולגברים, לתושבי חורה ולתושבי שגב ולכאלה שהושמו בעבודה ולמובטלים.
  - ג. מעסיקים ממגוון ענפי תעסוקה אשר משתתפים בתוכנית – ירואיינו כלל המעסיקים אשר נמצאים בקשר עם מרכזי "ריאן".

השיטה

- א. מחקר איכותני

משרד התמ"ת
מחקר וכלכלה

ביצוע ראיונות עומק אישיים אשר יבחנו את הגורמים המבניים הבאים: נהלי עבודה וחלוקת תפקידים בכל מרכז תעסוקה, קשרי הגומלין בתוך כל מרכז "ריאן" ועל פני המרכזים השונים, קשרי גומלין בין מרכזי התעסוקה לגופים שותפים ומשלימים.

ב. מחקר כמותי

- 1) ניתוח מידע הקיים במאגרי מידע של תבת: מספר משתתפים, מספר משרות, מספר מושמים, מספר ומגוון הכשרות והשתלמויות וכד'.
- 2) סקר טלפוני לצורך בניית פרופיל של המשתתפים ויסקור את עמדות המשתתפים בתוכנית כלפי הסיוע והליווי של מרכז התעסוקה. תשאול טלפוני מקביל ייעשה בקרב קבוצת השוואה.
- 3) תשאול טלפוני של המעסיקים לצורך בניית פרופיל המעסיקים הפעילים ואילו שאינם פעילים ופרופיל המועסקים. כמו כן ייבחנו עמדות המעסיקים כלפי מרכזי "ריאן".